

EUROOPA LIIT

EUROOPA PARLAMENT

NÕUKOGU

Brüssel, 28. veebruar 2018
(OR. en)

2016/0152 (COD)
LEX 1789

PE-CONS 64/1/17
REV 1

MI 901
TELECOM 330
DIGIT 266
CONSOM 382
IND 349
COMPET 837
ENT 256
POSTES 25
JUSTCIV 280
PI 139
CODEC 1965

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, MIS KÄSITLEB SISETURUL
TOIMUVAT PÕHJENDAMATUT ASUKOHAPÕHIST TÕKESTUST JA MUUL VIISIL
DISKRIMINEERIMIST KLIENDI KODAKONDSUSE, ELUKOHA VÕI ASUKOHA ALUSEL
NING MILLEGA MUUDETAKSE MÄÄRUSI (EÜ) NR 2006/2004 JA (EL) 2017/2394 NING
DIREKTIIVI 2009/22/EÜ**

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU
MÄÄRUS (EL) 2018/...,**

28. veebruar 2018,

**mis käsitleb siseturul toimuvat põhjendamatut asukohapõhist tõkestust ja
muul viisil diskrimineerimist
kliendi kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel ning
millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 2006/2004 ja (EL) 2017/2394 ning
direktiivi 2009/22/EÜ**

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt²

¹ ELT C 34, 2.2.2017, lk 93.

² Euroopa Parlamendi 6. veebruari 2018. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 27. veebruari 2018. aasta otsus.

ning arvestades järgmist:

- (1) Selleks et kasutada täielikult ära siseturu kui sisepiirideta ala võimalusi, kus on tagatud muu hulgas kaupade ja teenuste vaba liikumine, ei piisa üksnes liikmesriikide vahel olevate tõkete kaotamisest. Tõkete kaotamist võivad takistada eraõiguslike isikute loodud takistused, mis ei ole kooskõlas siseturu vabadustega. See juhtub siis, kui ühes liikmesriigis tegutsev kaupleja tõkestab või piirab teistes liikmesriikides asuvate, piiriüleseid tehinguid teha soovivate klientide juurdepääsu kaupleja kasutajaliidestele, näiteks veebisaitidele ja rakendustele (asukohapõhise tõkestusena tuntud praktika). Samuti leiab see aset teatavate kauplejate muu tegevuse kaudu, mis seisneb nende pakutavate kaupade ja teenuste saamiseks teistest liikmesriikidest pärit klientidele erinevate kättesaadavuse üldtingimuste kehtestamises nii veebikeskkonnas kui ka veebivälises keskkonnas. Kuigi erinev kohtlemine võib olla teatavatel juhtudel objektiivselt õigustatud, tõkestavad või piiravad mõned kauplejate tavad muudel juhtudel kaupade või teenuste kättesaadavust piiriüleseid tehinguid teha soovivate klientidele või kehtestavad sellega seoses erinevaid kättesaadavuse üldtingimusi, mis ei ole objektiivselt põhjendatud.

- (2) Äriühingud, eelkõige mikroettevõtjad ning väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd) kohaldavad erinevaid kättesaadavuse üldtingimusi erinevatel põhjustel. Paljudel juhtudel on põhjusteks, miks kauplejad ei soovi olla ärisuhetes teiste liikmesriikide klientidega, lahknevad õiguskeskkonnad, õiguskindlusetus, kohaldatavate tarbijakaitseseadustega seonduvad ohud, keskkonna- ja märgistusseadused, maksu- ja fiskaalküsimused, tarnekulud ja keelenõuded. Teistel juhtudel killustavad kauplejad siseturu kunstlikult sisepiire mööda ning tõkestavad kaupade ja teenuste vaba liikumist, piirates seeläbi klientide õigusi ja takistades neil saamast laiemat kauba- ja teenustevalikut ning sobivamaid tingimusi. Niisugused diskrimineerivad tavad on oluliseks teguriks, mis põhjustab piiriüleste tehingute, sealhulgas e-kaubanduses, suhteliselt väikest hulka, mis takistab siseturu kasvupotentsiaali realiseerimist täies ulatuses. Seega tuleks käesolevas määruuses täpsustada, millistes olukordades ei ole erinev kohtlemine õigustatud, ja seeläbi tuua selgust ja luua õiguskindlust kõigi piiriüleste tehingute poolte jaoks ning kindlustada, et diskrimineerimiskeeldu käsitlevaid norme on võimalik tõhusalt kohaldada ja nende täitmist tagada kogu siseturu ulatuses. Põhjendamatu asukohapõhise tõkestuse ja muude kliendi kodakondsusel, elukohal või asukohal põhinevate diskrimineerimisvormide kaotamine võib edendada majanduskasvu ning suurendada tarbijate jaoks valikut kogu siseturul.

- (3) Käesoleva määruse eesmärk on tegeleda põhjendamatult asukohapõhise tõkestuse probleemiga, kõrvaldades siseturu toimimise teatavad tõkked. Samal ajal tuleb aga meeles pidada, et paljud erinevused liikmesriikide õigusaktides, näiteks erinevused, mille tagajärjeks on erinevad riiklikud standardid või vastastikuse tunnustamise või ühtlustamise puudumine liidu tasandil, kujutavad endast ikka veel tõsist takistust piiriülesele kaubandusele. Need takistused põhjustavad jätkuvalt siseturu killustatust, pannes sageli kauplejaid kasutama asukohapõhist tõkestust. Seetõttu peaksid Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon jätkama nende tõkete kõrvaldamist, et vähendada turu killustatust ja viia siseturu loomine lõpule.
- (4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/123/EÜ¹ artikli 20 kohaselt peavad liikmesriigid tagama, et liidus asuvad teenuseosutajad ei kohtle teenuse saajaid kodakondsuse või elukoha tõttu erinevalt. Kõnealune säte ei ole siiski osutunud diskrimineerimise vastu võitlemisel täielikult tõhusaks ega ole piisavalt vähendanud õiguskindlusetust. Käesoleva määruse eesmärk on veelgi täpsustada direktiivi 2006/123/EÜ artiklit 20, määraes kindlaks teatavad olukorrad, kus erinev kohtlemine kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel ei ole selle sätte kohaselt õigustatud. Kui aga käesoleva määruse sätted on direktiivi 2006/123/EÜ sätetega vastuolus, tuleks kohaldada käesoleva määruse sätteid. Lisaks võib põhjendamatult asukohapõhist tõkestust ja muud kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel diskrimineerimist põhjustada kolmandates riikides asuvate kauplejate tegevus, mis selle direktiivi kohaldamisalasse ei kuulu.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul (ELT L 376, 27.12.2006, lk 36).

- (5) Selleks et tagada siseturu hea toimimine ning soodustada kaupade ja teenuste kättesaadavust ja vaba liikumist kogu liidus kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel diskrimineerimata, on vaja käesolevas määruses ette nähtud probleemide lahendamisele suunatud meetmeid, mis kehtestavad teatavates konkreetsetes küsimustes selge, ühtse ja tõhusa normide kogu. Meetmete eesmärk peaks olema laiendada klientide jaoks valikut ning kaupade ja teenuste kättesaadavust, võttes samal ajal nõuetekohaselt arvesse kauplejate vabadust kujundada oma kaubanduspoliitikat kooskõlas liidu ja siseriikliku õigusega.
- (6) Käesoleva määruse eesmärk on hoida ära klientide diskrimineerimist kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel, sealhulgas põhjendamatut asukohapõhist tõkestust, kaupleja ja kliendi vahelistes piiriülestes tehingutes, mis on seotud kaupade müügi või teenuste osutamisega liidus. Määrusega soovitakse käsitleda nii otsest kui ka kaudset diskrimineerimist. Seega soovitakse hõlmata ka põhjendamatut erinevat kohtlemist muude kriteeriumide alusel, mis viivad sama tulemuseni nagu kriteeriumide kohaldamine, mis põhinevad otseselt kliendi kodakondsusel, elukohal – sealhulgas olukorras, kus asjaomane klient viibib alaliselt või ajutiselt teises liikmesriigis – või asukohal. Muid kriteeriume võib kasutada eeskätt teabe alusel, millest nähtub kliendi füüsiline asukoht, nagu IP-aadress, mida kasutati kasutajaliidesele juurdepääsul, kaupade tarnekohana märgitud aadress, keelevalik või liikmesriik, kus on väljastatud kliendi makseinstrument.

- (7) Käesolevat määrust ei tuleks kohaldada täielikult liikmesriigisestele olukordadele, kus kõik tehingu olulised elemendid on seotud ainult ühe liikmesriigiga, näiteks kliendi või kaupleja kodakondsus, elukoht või asukoht, täitmise koht, tehingu või pakkumuse tegemisel kasutatud maksevahendid ning internetipõhise kasutajaliidese kasutamine.
- (8) Mõned teatavates teenuste sektorites kauplejate suhtes kehtinud normatiivsed ja halduspiirangud on kogu liidus direktiivi 2006/123/EÜ rakendamise tulemusel kaotatud. Selle tagajärjel peaks sisulise reguleerimisala osas olema tagatud kooskõla käesoleva määruse ja direktiivi 2006/123/EÜ vahel. Seetõttu tuleks käesoleva määruse sätteid kohaldada muu hulgas mitteaudiovisuaalsete elektrooniliselt osutatavate teenuste suhtes, mille peamine sisu on autoriõigustega kaitstud teoste või muude autoriõigustega kaitstud materjalide kättesaadavaks tegemine ja nende kasutamise võimaldamine, arvestades siiski käesolevas määruses sätestatud välistust ja välistuse edaspidist hindamisest. Audiovisuaalteenused, sealhulgas teenused, mille peamine eesmärk on võimaldada spordiürituste ülekandeid vaadata ja mida osutatakse territoriaalsete ainulitsentside alusel, jäetakse käesoleva määruse kohaldamisalast välja. Jaefinantsteenuste, sealhulgas makseteenuste kättesaadavus tuleks seega samuti määruse kohaldamisalast välja jätta, olenemata käesoleva määruse sätetest, mis käsitlevad diskrimineerimiskeeldu makseteenuste osutamisel.

- (9) Diskrimineerimine võib samuti aset leida seoses transpordivaldkonna teenustega, eriti reisipiletite müügiga seoses. Selles suhtes on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustes (EÜ) nr 1008/2008¹, (EL) nr 1177/2010² määruks (EL) nr 181/2011³ juba sätestatud laiaulatuslikud diskrimineerimiskeelud, mis hõlmavad kõiki diskrimineerimise viise, mida käesolevas määruks soovitakse käsitleda. Veelgi enam – lähiajal on kavas muuta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1371/2007⁴. Seetõttu ning tagamaks kooskõla direktiivi 2006/123/EÜ kohaldamisalaga, peaks transpordivaldkonna teenused käesoleva määruse kohaldamisalast välja jääma.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1008/2008 ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (ELT L 293, 31.10.2008, lk 3).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1177/2010, mis käsitleb meritsi ja siseveeteedel reisijate õigusi ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ELT L 334, 17.12.2010, lk 1).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 181/2011, mis käsitleb bussisõitjate õigusi ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ELT L 55, 28.2.2011, lk 1).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1371/2007 rongireisijate õiguste ja kohustuste kohta (ELT L 315, 3.12.2007, lk 14).

- (10) Kui kaupleja pakub ühes pakettis kombineerituna mitut teenust või kaupu kombineerituna teenustega ning üks või mitu neist teenustest kuuluks eraldi võetuna käesoleva määruse kohaldamisalasse, teine teenus või teised teenused aga mitte, peaks kaupleja kas järgima käesolevas määruises sätestatud keelde kogu paketi puhul või vähemalt pakkuma eraldi neid teenuseid, mis kuuluvad käesoleva määruse kohaldamisalasse, kui sama kaupleja pakub neid teenuseid klientidele ka eraldi. Kui kaupleja pakub teenust või kaupa eraldi väljaspool paketti, peaks kauplejal olema võimalik vabalt otsustada, millist hinda ta väljaspool paketti oleva teenuse või kauba eest küsib, tingimusel et ta ei kohalda erinevat hinda kodakondsuse, elukoha või asukohaga seotud põhjustel.
- (11) Käesolev määrus ei tohiks piirata kehtivate maksuõigusnormide kohaldamist, kuna Euroopa Liidu toimimise lepingus (ELi toimimise leping) on maksuküsimustes liidu tasandil tegutsemiseks ette nähtud konkreetne õiguslik alus.

- (12) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 593/2008¹ ei või sellise lepingu suhtes kohaldatava õiguse valik, mille on sõlminud tarbija ja kutseala esindaja, kes teostab oma majandus- või kutsetegevust tarbija alalise elukoha riigis või kes suunab oma tegevuse mis tahes viisil sellesse riiki või mitmesse muusse riiki, sealhulgas kõnealusesse riiki, põhjustada tarbija ilmajätmist kaitsest, mis on talle ette nähtud selliste sätetega, millest ei saa poolte kokkuleppel kõrvale kalduda selle riigi õiguse kohaselt, kus on tarbija alaline elukoht. Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 1215/2012² võib tarbija sellise lepinguga seotud vaidluse korral, mille on sõlminud tarbija ja isik, kes tegeleb tarbija alalise elukoha liikmesriigis majandus- või kutsetegevusega või kes suunab selle tegevuse mis tahes viisil nimetatud liikmesriiki või mitme liikmesriigi hulgas ka nimetatud liikmesriiki, algatada menetluse teise lepingupoole suhtes selle liikmesriigi kohtutes, kus on tarbija alaline elukoht ja tarbija suhtes võib menetluse algatada üksnes neis kohtutes.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määrus (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma I“) (ELT L 177, 4.7.2008, lk 6).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (ELT L 351, 20.12.2012, lk 1).

- (13) Käesolev määrus ei tohiks piirata liidu õiguse kohaldamist, mis käsitleb õiguselast koostööd tsiviilasjades, eelkõige määruse (EÜ) nr 593/2008 ning määruse (EL) 1215/2012 lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatavat õigust ja kohtualluvust käsitlevaid sätteid. Eelkõige ei tohiks ainuüksi lähtuvalt asjaolust, et kaupleja täidab käesoleva määruse sätteid, lugeda teda kauplejaks, kes suunab oma tegevuse tarbija elu- või asukohaliikmesriiki määruse (EÜ) nr 593/2008 artikli 6 lõike 1 punkti b ja määruse (EL) nr 1215/2012 artikli 17 lõike 1 punkti c tähenduses. Seepärast ei tohiks kohaldatava õiguse ja kohtualluvuse kindlaksmääramisel ainuüksi asjaolu, et kaupleja ei tõkesta ega piira teistes liikmesriikides asuvate tarbijate juurdepääsu oma internetipõhisele kasutajaliidesele, ei kohalda erinevaid kättesaadavuse üldtingimusi käesolevas määruses sätestatud juhtudel või ei kohalda erinevaid tingimusi maksetehingutele aktsepteeritud maksevahendite ulatuses, lugeda kaupleja tegevuse suunamiseks tarbija elu- või asukohaliikmesriiki. Samuti ei tohiks ainuüksi nendel põhjustel otsustada, et kaupleja suunab oma tegevuse liikmesriiki, kus on tarbija alaline elu- või asukoht, kui kaupleja pakub tarbijale pärast lepingu sõlmimist teavet ja abi, mis on tingitud sellest, et ta täidab käesoleva määruse nõudeid.

- (14) Käesolevas määruses määratletud elektrooniliselt osutatavate teenuste mõiste tähenduse ja kohaldamise puhul on oluline tagada õiguskindlus ning kooskõla käibemaksu käsitlevate liidu õigusaktidega, mis võimaldavad kauplejal käibemaksu deklareerida ja maksta lihtsustatud korras nn väikese ühe akna süsteemi kaudu vastavalt nõukogu direktiivis 2006/112/EÜ¹ ja nõukogu rakendusmääruses (EL) nr 282/2011² sätestatud ühenduseväliste maksukohustuslaste erikorra. Kiire tehnoloogilise ja kaubandusliku arengu tõttu tuleks elektrooniliselt osutatavate teenuste mõiste määratlada tehnoloogianeutraalselt ja selliste teenuste põhiomadustele osutades, viisil, mis vastab rakendusmääruse (EL) nr 282/2011 artikli 7 lõikes 1 sätestatud määratlusele. Seetõttu tuleks selle määratluse tõlgendamisel ja kohaldamisel nõuetekohaselt arvesse võtta direktiivi 2006/112/EÜ II lisas ning rakendusmääruse (EL) nr 282/2011 artikli 7 lõigetes 2 ja 3 ja I lisas esitatud täpsemaid kirjeldusi, sel määral kui kõnealustes sätetes loetletud teenused kuuluvad käesoleva määruse kohaldamisalasse.

¹ Nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiiv 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi (ELT L 347, 11.12.2006, lk 1).

² Nõukogu 15. märtsi 2011. aasta rakendusmäärus (EL) nr 282/2011, millega sätestatakse ühist käibemaksusüsteemi käsitleva direktiivi 2006/112/EÜ rakendusmeetmed (ELT L 77, 23.3.2011, lk 1).

- (15) Käesolevas direktiivis käsitletav diskrimineerimine toimub tavaliselt kaupleja poolt või tema nimel kehtestatud üldtingimuste, tingimuste ja andmete kaudu, mida ta kohaldab või mida tema nimel kohaldatakse asjaomaste kaupade või teenuste kättesaadavuse eeltingimusena, ning mis on laiale üldsusele kättesaadavad. Sellised kättesaadavuse üldtingimused hõlmavad muu hulgas hindu ning makse- ja tarnetingimusi. Kaupleja võib need ise või enda nimel üldsusele kättesaadavaks teha erineval viisil, näiteks reklaamides, veebisaitidel või eellepingu- või lepingudokumentides avaldatud teabena. Selliseid kättesaadavuse üldtingimusi kohaldatakse, kui kaupleja ja klient ei ole eraldi sõlmitud kokkuleppes omavahel teisiti kokku leppinud. Tingimusi, milles kaupleja ja klient on eraldi kokku leppinud, ei tohiks pidada kättesaadavuse üldtingimusteks käesoleva määruse tähenduses.

- (16) Kättesaadavuse üldtingimuste alusel lõppkasutajatena kaupade või teenuste ostmisel on tarbijad ja ettevõtjad, eelkõige mikroettevõtjad ning VKEd, sageli sarnases olukorras. Seega tuleks nii tarbijaid kui ka ettevõtjaid kaitsta diskrimineerimise eest kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel, kui nad tegutsevad kliendina käesoleva määruse kohaldamisel. Siiski ei tohiks see kaitse laieneda klientidele, kes ostavad kaupu või teenuseid järgnevatks edasimüümiseks, muutmiseks, töötlemiseks, rentimiseks või allhanke jaoks, kuna see mõjutaks ettevõtjate vahel laialt kasutatavaid tarneskeeme, mille üle peetakse sageli kahepoolseid läbirääkimisi ja mis on otseselt seotud äristrateegiatega eelnevatel ja järgnevatel tasanditel. Sellisteks skeemideks on näiteks valikuline ja ainuõigusega turustussüsteem, mis üldjuhul võimaldavad tootjatel oma jaemüüjaid valida, tingimusel et nad täidavad konkurentsieeskirju. Seega ei tohiks käesolev määrus piirata kauplejate mittediskrimineerivaid tavasid, millega piiratakse tehinguid või korduvaid tehinguid, et takistada ettevõtjatel osta nende sisemisi vajadusi ületavaid koguseid, tingimusel et kaupleja võtab piisavalt arvesse nende suurust, et teha kindlaks, kas ost on ette nähtud üksnes lõppkasutuseks.
- (17) Liidus kaupade müügi ja teenuste osutamisega seotud tehingutest tuleneva diskrimineerimise mõju klientidele ja siseturule on ühetaoline, olenemata sellest, kas kaupleja asub liikmesriigis või kolmandas riigis. Seetõttu ja tagamaks, et konkureerivate kauplejate suhtes kohaldatakse samu nõudeid, tuleks käesolevat määrust kohaldada kõigile liidus tegutsevatele kauplejatele, sealhulgas internetipõhiste turuplatsidele.

- (18) Et suurendada klientide võimalust saada siseturul kaupade müügi ja teenuste osutamisega seotud teavet ning suurendada läbipaistvust, sealhulgas hindade läbipaistvust, ei tohiks kauplejad ei tehnoloogiavahendite abil ega muul viisil takistada klientide täielikku ja võrdset juurdepääsu kasutajaliidestele, sealhulgas mobiilirakenduste kujul, nende kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel. Juurdepääsu takistavad tehnoloogilised vahendid võivad eeskätt hõlmata tehnoloogiaid, mida kasutatakse kliendi füüsilise asukoha kindlaksmääramiseks, sealhulgas füüsilise asukoha jälgimist IP-aadressi ja satelliitnavigatsioonisüsteemist saadud koordinaatide vahendusel. Siiski ei tohiks kasutajaliidesele juurdepääsuga seotud diskrimineerimiskeeldu tõlgendada nii, et sellest tuleneb kauplejatele kohustus klientidega tehinguid teha.
- (19) Selleks et tagada klientide võrdne kohtlemine ja vältida diskrimineerimist, nagu nähakse ette käesoleva määrusega, ei tohiks kauplejad kavandada oma internetipõhist kasutajaliidest ega kohaldada tehnoloogilisi vahendeid viisil, mis tegelikkuses ei võimalda teistest liikmesriikidest pärit klientidel oma tellimusi lihtsalt lõpule viia.

- (20) Teatavad kauplejad kasutavad kasutajaliidese eri versioone, mis on suunatud klientide erinevates liikmesriikides. Kuigi selline võimalus peaks alles jääma, peaks klientide suunamine ilma nende nõusolekuta ühest kasutajaliidese versioonist teise olema keelatud. Kauplejad ei peaks olema kohustatud küsima kliendi sõnaselget nõusolekut iga kord, kui klient külastab sama internetipõhist kasutajaliidest. Kui klient on andnud sõnaselge nõusoleku, muu hulgas väljendades eelistust isikliku konto osas, tuleks seda pidada kehtivaks kõigil järgnevatel kordadel, kui sama klient külastab sama internetipõhist kasutajaliidest. Klient peaks saama nõusoleku igal ajal tagasi võtta. Kõik kasutajaliidese versioonid peaksid jääma klientidele alati hõlpsasti kättesaadavaks.
- (21) Teatavatel juhtudel võib internetipõhisele kasutajaliidesele juurdepääsu tõkestamine või piiramine või kliendi ümbersuunamine ilma tema sõnaselge nõusolekuta alternatiivsele internetipõhisele kasutajaliidesele kliendi kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel olla vajalik, et tagada liidu õiguses või liikmesriigi õiguses liidu õiguse kohaselt kehtestatud õigusliku nõude täitmine, mida kaupleja peab järgima kõnealuses liikmesriigis tegutsemise tõttu. Need õigusaktid võivad piirata teatavate kaupade või teenuste kättesaadavust tarbijatele, näiteks keelates konkreetse infosisu kuvamise teatavates liikmesriikides. Kauplejaid ei tohiks takistada selliste nõuete täitmisel ja seega peaks neil olema võimalik teatavatel territooriumidel tõkestada või piirata konkreetse kliendi või konkreetsete klientide juurdepääsu internetipõhisele kasutajaliidesele või nad sealt ümber suunata, kui see on kõnealusel põhjusel vajalik. Käesoleva määruse ühegi sätte eesmärk ei ole piirata sõnavabadust ning meediavabadust ja mitmekesisust, sh ajakirjandusvabadust, mis on liidus ja liikmesriikides tagatud, eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste harta (harta) artikli 11 alusel.

- (22) Paljudes spetsiifilistes olukordades ei ole klientide kodakondsusest, elukohast või asukohast lähtuv erinev kohtlemine kasutajaliidesele kättesaadavuse üldtingimuste kohaldamisel, sealhulgas otsene keeldumine kaupade müümisest või teenuste osutamisest, objektiivselt põhjendatud. Sellistes olukordades tuleks keelata igasugune diskrimineerimine ja kõigil klientidel peaks seega olema õigus teha käesolevas määru- ses kehtestatud eritingimuste alusel tehinguid samadel tingimustel nagu kohalikud kliendid ning neil peaks olema täielik ja võrdne õigus osta erinevaid pakutavaid kaupu ja teenuseid, sõltumata nende kodakondsusest, elukohast või asukohast. Vajaduse korral peaksid kauplejad võtma meetmeid, et tagada diskrimineerimiskeelu järgimine, kui asjaomastel klientidel ei oleks muul juhul võimalik saada kaupu ja teenuseid samas ulatuses ja samal määral.
- (23) Üks selline olukord on see, kui kaupleja müüb kaupu ja kaubad tarnitakse liikmesriiki, kuhu kaupleja pakub tarnimist vastavalt oma kättesaadavuse üldtingimustele, või kaubale tullakse järele kaupleja ja kliendi vahel kokku lepitud kohta liikmesriigis, kus kaupleja pakub sellist võimalust vastavalt nendele kättesaadavuse üldtingimustele. Sellises olukorras peaks kliendil olema võimalus osta kaupu täpselt samadel tingimustel, sealhulgas samadel hinna- ja tarnetingimustel, nagu sarnastel klientidel, kelle elukoht või asukoht on liikmesriigis, kuhu kaubad tarnitakse või kuhu kaubale ise järele tullakse. See võib tähendada, et välisriigi klient peab kaubale järgi minema sellesse liikmesriiki või muusse liikmesriiki, kuhu kaupleja kauba tarnib, või korraldama kaupade piiriülese tarnimise oma vahenditega. Niisuguses olukorras ei ole kauplejal direktiivi 2006/112/EÜ kohaselt kohustust ennast kliendi elukohariigis käibemaksukohustuslasena registreerida.

- (24) Teine selline olukord on see, kui kaupleja pakub elektrooniliselt osutatavaid teenuseid. Sellisel juhul ei ole füüsiline üleandmine nõutav, kuna teenuseid osutatakse elektrooniliselt. Kaupleja võib käibemaksu deklareerida ja maksta lihtsustatud korras vastavalt rakendusmääruses (EL) nr 282/2011 sätestatud nn väikese ühe akna süsteemi käsitlevatele normidele. Elektrooniliselt osutatavad teenused hõlmavad näiteks pilveteenuseid, andmeaidandust, veebimajutust ja tulemüüride pakkumist ning otsingumootorite ja internetikataloogide kasutamist.
- (25) Lõpetuseks – erinevate kättesaadavuse üldtingimuste kohaldamine kliendi kodakondsuse, elukoha või asukoha tõttu ei peaks olema lubatud olukorras, kus kaupleja osutab teenuseid ja klient saab need teenused füüsilises asukohas, näiteks kaupleja ruumides või muus konkreetses kohas, kus kaupleja pakub oma teenuseid ja mis jääb territooriumile, kus kaupleja tegutseb. Need olukorrad hõlmavad muude kui elektrooniliselt osutatavate teenuste osutamist, nagu hotellimajutus, spordiüritused, autorent ning pääsmete müük muusikafestivalidele ja lõbustusparkidesse. Niisuguses olukorras ei ole kauplejal kohustust ennast teises liikmesriigis käibemaksukohustuslasena registreerida ega korraldada kauba piiriülest tarnimist.

- (26) Kõikidel nendel juhtudel ei tulene määruses (EÜ) nr 593/2008 ja määruses (EL) nr 1215/2012 sätestatud lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatavat õigust ja kohtualluvust reguleerivatest õigusnormidest juhul, kui kaupleja tegevus ei toimu tarbija elukoha- või asukohaliikmesriigis või ettevõtja ei ole oma tegevust sellesse liikmesriiki suunanud, kauplejale käesoleva määruse järgimisest mingeid kohtualluvuse või kohaldatava õigusega seotud täiendavaid kulusid. Samas juhul, kui kaupleja tegevus toimub tarbija elukoha- või asukohaliikmesriigis või ta suunab oma tegevuse sellesse liikmesriiki, on ta väljendanud tahet luua selle liikmesriigi tarbijatega kaubandussuhteid ja seega peab tal olema olnud võimalik nende lisakuludega arvestada.
- (27) Käesolevast määrusest tulenevat klientide diskrimineerimise keeldu ei tohiks tõlgendada nii, et selle alusel ei ole kauplejal lubatud pakkuda kaupu või teenuseid eri liikmesriikides või konkreetsetele kliendirühmadele suunatud pakkumiste ja erinevate kättesaadavuse üldtingimuste alusel, muu hulgas konkreetsele riigile mõeldud internetipõhise kasutajaliidese loomisega. Sellistes olukordades peaksid kauplejad kohtlema oma kliente mittediskrimineerival viisil, olenemata nende kodakondsusest, elukohast või asukohast, kui klient soovib kasutada selliseid pakkumisi ja kättesaadavuse üldtingimusi. Kõnealust keeldu ei tohiks tõlgendada nii, et see välistab erinevate kättesaadavuse üldtingimuste kohaldamise muudel alustel, näiteks teatava ühingu liikmesuse või kauplejale tehtud sissemaksete alusel, kui sellised tingimused ei ole seotud kodakondsuse, elukoha ega asukohaga. Samuti ei tohiks seda keeldu tõlgendada nii, et selle alusel ei ole kauplejal lubatud erinevates müügikohtades, nagu poed ja veebisaidid, pakkuda mittediskrimineerival viisil erinevaid tingimusi, sealhulgas erinevaid hindu, või teha konkreetseid pakkumisi üksnes liikmesriigi konkreetsele piirkonnale.

- (28) Lisaks ei tohiks kõnealust keeldu tõlgendada nii, et see mõjutab territoriaalse või muu piirangu kohaldamist müügi järgsele klienditeenindusele või müügi järgsetele teenustele, mida kaupleja kliendile osutab. Seetõttu ei tohiks käesolevat määrust tõlgendada nii, et see loob kauplejale kohustuse tarnida kaupu piiriüleselt teise liikmesriiki, kui kaupleja sellist tarnevõimalust oma klientidele ei paku. Samuti ei tohiks seda tõlgendada nii, et see näeb ette lisakohustuse kanda posti- ja transpordikuluseid ning kokku ja lahti monteerimise kulusid lisaks sellele, milles on lepingus kokku lepitud vastavalt liidu ja siseriiklikele õigusele. Käesoleva määruse kohaldamine ei piira Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivide 1999/44/EÜ¹ ega 2011/83/EL² kohaldamist.
- (29) Käesoleva määruse järgimine ei tohiks iseenesest tuua kauplejale kaasa kohustust täita kliendi liikmesriigi vastavate kaupade ja teenustega seotud mittelepingulisi siseriiklikke õigusnõudeid, näiteks märgistamisnõudeid või sektoripõhiseid nõudeid, või teavitada kliente nendest nõuetest.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta direktiiv 1999/44/EÜ tarbekaupade müügi ja nendega seotud garantiide teatavate aspektide kohta (EÜT L 171, 7.7.1999, lk 12).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiiv 2011/83/EL tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ (ELT L 304, 22.11.2011, lk 64).

- (30) Kauplejad, kes kuuluvad direktiivi 2006/112/EÜ XII jaotise 1. peatükis kehtestatud erikorra kohaldamisalasse, ei pea käibemaksu tasuma liikmesriigis, kus nad asuvad. Nende kauplejate jaoks, kes pakuvad elektrooniliselt osutatavaid teenuseid, tähendaks kliendi kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel erinevate kättesaadavuse üldtingimuste kehtestamise keeld seda, et nad peavad ennast teistes liikmesriikides käibemaksukohustuslasena registreerima; lisaks võivad sellega kaasneda lisakulud, mille näol oleks tegemist ebaproportsionaalse koormusega, võttes arvesse asjaomaste kauplejate suurust ja erijooni. Seetõttu tuleks need kauplejad selle keelu kohaldamisalast välja jätta seni, kuni erikorda kohaldatakse.
- (31) Kõigis sellistes olukordades ei ole kauplejal mõnikord võimalik kaupu müüa või teenuseid osutada teatavatele klientidele või teataval territooriumil asuvatele klientidele põhjustel, mis on seotud klientide kodakondsuse, elukoha või asukohaga, tulenevalt liidu õiguses või liikmesriigi õigusaktis liidu õiguse kohaselt kehtestatud konkreetsest keelust või nõudest. Liikmesriikide õigusaktides võidakse ka liidu õiguse alusel nõuda, et kauplejad järgiksid teatavaid raamatute hinnakujunduse nõudeid. Kauplejaid ei tohiks takistada selliseid norme järgimast vajalikus ulatuses.

- (32) Liidu õiguse kohaselt on kauplejalatel põhimõtteliselt õigus otsustada, millist maksevahendit nad aktsepteerivad. Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2015/751¹ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile (EL) 2015/2366² ei ole kauplejad, kes aktsepteerivad konkreetse kaubamärgi ja kategooria kaardipõhist makseinstrumenti, kohustatud aktsepteerima kaardipõhise makseinstrumendina sama kategooria, kuid erineva kaubamärgi kaarti ega sama kaubamärgi erineva kategooria kaarti. Seega ei ole kauplejad, kes aktsepteerivad konkreetse kaubamärgi deebetkaarte, kohustatud aktsepteerima sama kaubamärgi krediitkaarte, või kui nad aktsepteerivad konkreetse kaubamärgi tarbija krediitkaarte, ei ole nad kohustatud aktsepteerima sama kaubamärgi ärikliendi krediitkaarte. Samuti ei ole kaupleja, kes kasutab direktiivis (EL) 2015/2366 määratletud makse algatamise teenuseid, kohustatud aktsepteerima makset, kui selleks on vaja sõlmida uus leping makse algatamise teenuse pakkujaga või muuta kehtivat lepingut.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2015. aasta määrus (EL) 2015/751 kaardipõhiste maksetehingute vahendustasude kohta (ELT L 123, 19.5.2015, lk 1).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/2366, mis käsitleb makseteenuseid siseturul ning millega muudetakse direktiive 2002/65/EÜ, 2009/110/EÜ, 2013/36/EL ja määrust (EL) nr 1093/2010 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2007/64/EÜ (ELT L 337, 23.12.2015, lk 35).

Kui aga see otsus on tehtud, ei tohiks kaupleja kliente liidu piires diskrimineerida, keeldudes teatavaid tehinguid tegemast või kohaldades tehingutele teatavaid eri maksetingumusi, lähtudes kliendi kodakondsusest, elukohast või asukohast. Niisuguses eriomases kontekstis peaks põhjendamatu ebavõrdne kohtlemine, mis lähtub maksekonto asukohast, makseteenuse pakkuja asukohast või maksevahendi väljastamise kohast liidu piires, olema samuti sõnaselgelt keelatud. Lisaks tuleks meenutada, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 260/2012¹ on kõigil makse saajatel, sealhulgas kauplejatel, juba keelatud eurodes tehtava makse aktsepteerimise tingimusena nõuda, et pangakonto peab asuma teatavas liikmesriigis. Kauplejale peaks jääma õigus nõuda maksevahendi kasutamise eest mittediskrimineerivat tasu kooskõlas liidu õigusaktidega. Lisaks kohaldatakse selle õiguse suhtes piiranguid, mille liikmesriigid on kehtestanud vastavalt direktiivi (EL) 2015/2366 artikli 62 lõikele 5.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2012. aasta määrus (EL) nr 260/2012, millega kehtestatakse eurodes tehtavatele krediit- ja otsekorraldustele tehnilised ja ärilised nõuded ning muudetakse määrust (EÜ) nr 924/2009 (ELT L 94, 30.3.2012, lk 22).

- (33) Direktiiviga (EL) 2015/2366 kehtestati ranged turvanõuded elektrooniliste maksete tegemiseks ja töötlemiseks. Kõnealused nõuded vähendavad pettuseohtu kõigi uute ja traditsiooniliste maksevahendite, eriti elektrooniliste maksete osas. Makseteenuste pakkujad on kohustatud kasutama nn tugevat kliendi autentimist, st autentimisprotsessi, mis kinnitab makseteenuse kasutaja maksetehingu poole isikusamasust. Selliste kaugtehingute puhul nagu elektroonilised maksed on turvanõudeid veelgi edasi arendatud, nõudes dünaamilise seose loomist tehingusumma ja makse saaja pangakontoga, et kaitsta kasutajat veel enam, minimeerides riske, mis võivad kaasneda vigade või pettustega. Nende nõuete tulemusel on maksupettuste oht siseriiklike ja piiriüleste ostutehingute puhul märkimisväärselt vähenenud. Olukorras, kus kauplajal puuduvad muud vahendid kliendipoolsest lepingu rikkumisest tuleneva riski vähendamiseks, sealhulgas eelkõige probleemide puhul, mis on seotud kliendi krediitdivõimelisuse hindamisega, peaks kauplajal olema lubatud pidada kauba tarnimist või teenuste osutamist kinni kuni kinnituse saamiseni, et maksetehing algatati nõuetekohaselt. Otsekorralduse puhul peaks kauplajatel olema lubatud nõuda enne kauba saatmist või teenuse osutamist ettemakset krediidikorralduse kaudu. Erinev kohtlemine võib siiski põhineda ainult objektiivsetel ja hästi põhjendatud alustel.

- (34) Käesolev määrus ei mõjuta konkurentsieeskirjade, eriti ELi toimimise lepingu artiklite 101 ja 102 kohaldamist. Eelkõige ei tohi käesolev määrus ja eriti kaupade või teenuste kättesaadavust käsitlevad sätted mõjutada kokkuleppeid, mis piiravad aktiivset müüki komisjoni määruse (EL) nr 330/2010¹ tähenduses. Kokkuleppeid, millega nähakse kauplejatele ette kohustus mitte sõlmida passiivse müügi tehinguid teatavate klientidega või kliendirühmadega teatavatel territooriumidel, peetakse üldiselt konkurentsi piiravaks ja neid ei saa üldjuhul vabastada Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 101 lõikes 1 sätestatud keelust. Kui selline erand siiski kehtib või kui lepingulistele piirangutele ei kohaldata ELi toimimise lepingu artiklit 101, on oht, et neid võidakse kasutada käesoleva määruse sätetest kõrvalehoidumiseks. Kõnealuste kokkulepete asjaomased tingimused peaks seetõttu olema automaatselt tühised, kui nad kohustavad kauplejat rikkuma keeldusid, mis on käesolevas määruses kehtestatud juurdepääsu kohta kasutajaliidesele, kaupadele ja teenustele ning maksetele. See puudutab näiteks lepingulisi piiranguid, millega keelatakse kauplejal vastata üksikklientide omaalgatuslikele taotlustele kaupade müügiks ilma tarneta, väljaspool kauplejale lepinguga eraldatud territooriumit, kliendi kodakondsuse, elukoha või asukoha tõttu.

¹ Komisjoni 20. aprilli 2010. aasta määrus (EL) nr 330/2010 Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 101 lõike 3 kohaldamise kohta teatavat liiki vertikaalsete kokkulepete ja kooskõlastatud tegevuse suhtes (ELT L 102, 23.4.2010, lk 1).

- (35) Liikmesriigid peaksid määrama ühe või mitu asutust, kelle ülesanne on tagada tõhusalt käesoleva määruse järgimine. Nimetatud asutustel, mis võivad hõlmata kohtuid või haldusasutusi, peaksid olema vajalikud õigused, et kohustada kauplejat käesolevat määrust järgima. Liikmesriigid peaksid ühtlasi tagama, et kauplejate suhtes oleks võimalik kohaldada tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid meetmeid, kui nad käesolevat määrust rikuvad.
- (36) Tarbijatel peaks olema võimalik saada vastutavatelt ametiasutustelt abi, hõlbustamaks kauplejatega käesoleva määruse kohaldamisel tekkinud vaidluste lahendamist, sealhulgas vajaduse korral Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 524/2013¹ alusel loodud asutustelt.
- (37) Määrust tuleks korrapäraselt hinnata, et teha vajadusel ettepanekuid selle muutmiseks. Hindamisel tuleks võtta arvesse määruse üldist mõju siseturule ja piiriülesele e-kaubandusele. Esimesel hindamisel tuleks eeskätt keskenduda võimalusele laiendada kaupade ja teenuste kättesaadavust puudutavat keeldu elektrooniliselt osutatavatele teenustele, sealhulgas neile, mille peamine sisu on juurdepääsu võimaldamine autoriõigustega kaitstud teostele või muule autoriõigustega kaitstud materjalile ja nende kasutamise võimaldamine, tingimusel et kauplejal on asjaomaste territooriumide jaoks olemas vajalikud õigused. Tuleks ka analüüsida, kas käesoleva määruse kohaldamisala tuleks laiendada teenustele, mis jäävad direktiivi 2006/123/EÜ kohaldamisalast välja, võttes nõuetekohaselt arvesse nende teenuste eripära.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 524/2013 tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2009/22/EÜ (tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise määrus) (ELT L 165, 18.6.2013, lk 1).

- (38) Et hõlbustada käesoleva määruse sätete tõhusat rakendamist, peaks nendega seoses olema võimalik tugineda ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 2006/2004¹ sätestatud pädevate asutuste piiriülese koostöö tagamise mehhanismile. Kuna määrus (EÜ) nr 2006/2004 kuulub kohaldamisele üksnes tarbijate huve kaitsvate õigusnormidega seoses, peaks neid vahendeid saama kasutada vaid siis, kui klient on tarbija. Seetõttu tuleks määrust (EÜ) nr 2006/2004 vastavalt muuta. Kuna Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2017/2394² tunnistatakse alates 17. jaanuarist 2010 kehtetuks määrus (EÜ) nr 2006/2004, tuleks seda määrust samuti muuta, et säilitada tarbija huvide kaitse.
- (39) Selleks et võimaldada käesoleva määrusega vastuolus olevate aktide suhtes tarbijate ühishuve kaitsvat ettekirjutust taotleva nõude esitamist kohtule vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviile 2009/22/EÜ³, tuleks ka seda direktiivi muuta, et viia selle I lisasse sisse viide käesolevale määrusele. Samuti tuleks tarbijaid julgustada ära kasutama vaidluste kohtuvälise lahendamise mehhanisme vaidlustes, mis puudutavad määruse (EL) nr 524/2013 alusel sõlmitud veebimüügi või -teenuse lepingutest tulenevaid kohustusi.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. oktoobri 2004. aasta määrus (EÜ) nr 2006/2004 tarbijakaitseaduse jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta (tarbijakaitsealase koostöö määrus) (ELT L 364 9.12.2004, lk 1).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2394 tarbijakaitsealaste õigusaktide täitmise tagamise eest vastutavate liikmesriigi asutuste vahelise koostöö kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2006/2004 (ELT L 345, 27.12.2017, lk 1).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/22/EÜ tarbijate huve kaitsvate ettekirjutuste kohta (ELT L 110, 1.5.2009, lk 30).

- (40) Kauplejatele, ametiasutustele ja teistele huvitatud isikutele peaks võimaldama piisavalt aega käesoleva määruse sätetega kohanemiseks ja nende järgimise tagamiseks.
- (41) Selleks et saavutada eesmärk hoida tulemuslikult ära otsest ja kaudset diskrimineerimist klientide kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel, on sobivaim meede määrus, mis kuulub vahetult kohaldamisele kõigis liikmesriikides. See on vajalik, et tagada diskrimineerimiskeeldu käsitlevate normide ühetaoline kohaldamine kogu liidus ja nende üheaegne jõustumine. Üksnes määrus tagab selguse, ühtsuse ja õiguskindluse määral, mis on vajalik, et võimaldada klientidel neist normidest täit kasu saada.
- (42) Kuna käesoleva määruse eesmärki hoida ära otsest ja kaudset diskrimineerimist klientide kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel – sealhulgas põhjendamatut asukohapõhist tõkestust – tehingutes, mis tehakse kauplejatega liidu piires, ei suuda liikmesriigid probleemi piiriülese iseloomu ja kehtiva õigusraamistiku ebapiisava selguse tõttu piisavalt saavutada, küll aga saab seda selle ulatusest tingituna ja selle võimaliku mõju tõttu siseturule paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (43) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse hartas tunnustatud põhimõtteid. Eelkõige on käesoleva määruse eesmärk tagada täielik kooskõla harta artiklitega 11, 16, 17 ja 38,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1
Eesmärk ja kohaldamisala

1. Käesoleva määruse eesmärk on aidata kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele, hoides ära klientide otsest või kaudset põhjendamatut asukohapõhist tõkestust ja muud diskrimineerimist kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel, sealhulgas määratledes selgemalt teatud olukorrad, kus erinev kohtlemine ei ole direktiivi 2006/123/EÜ artikli 20 lõike 2 alusel õigustatud.
2. Käesolevat määrust ei kohaldata eranditult riigisisestes olukordades, kus kõik tehingu olulised elemendid on seotud ühe liikmesriigiga.
3. Käesolevat määrust ei kohaldata direktiivi 2006/123/EÜ artikli 2 lõikes 2 osutatud tegevuste suhtes.
4. Käesolev määrus ei piira maksustamise valdkonna suhtes kohaldatavate õigusnormide kohaldamist.
5. Käesolev määrus ei mõjuta autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste valdkonnas kohaldatavaid õigusnorme, eelkõige neid, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2001/29/EÜ¹.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta direktiiv 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas (EÜT L 167, 22.6.2001, lk 10).

6. Käesolev määrus ei piira õigusala koostööd tsiviilasjades käsitleva liidu õiguse kohaldamist. Käesoleva määruse täitmist ei tõlgendata kaupleja tegevuse suunamisena liikmesriiki, kus on tarbija harilik viibimis- või elukoht määruse (EÜ) nr 593/2008 artikli 6 lõike 1 punkti b ning määruse (EL) nr 1215/2012 artikli 17 lõike 1 punkti c tähenduses. Eelkõige ei käsitleta käesoleva määruse artiklite 3, 4 ja 5 kohaselt tegutsevat kauplejat kauplejana, kes suunab oma tegevust tarbija hariliku viibimis- või elukoha liikmesriiki, kui kaupleja ei tõkesta ega piira tarbijate juurdepääsu internetipõhisele kasutajaliidesele, ei suuna tarbijaid lähtuvalt tarbija kodakondsusest või elukohast ümber internetipõhise kasutajaliidese versioonile, mis erineb sellest internetipõhisest kasutajaliidest, millele tarbija algselt soovis juurde pääseda, ei kehtesta kaupade müügile ja teenuste osutamisele erinevaid kättesaadavuse üldtingimusi olukordades, mis on sätestatud käesolevas määruses, või aktsepteerib teises liikmesriigis väljastatud makseinstrumente mittediskrimineerival viisil. Samuti ei käsitleta kauplejat üksnes nendel alustel kauplejana, kes suunab oma tegevust tarbija hariliku viibimis- või elukoha liikmesriiki, kui ta pakub tarbijale pärast lepingu sõlmimist teavet ja abi, mis on tingitud käesoleva määruse nõuete täitmisest.
7. Direktiivi 2006/123/EÜ artikli 20 lõiget 2 kohaldatakse juhul, kui käesolevas määruses ei sätesta erinorme.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „elektrooniliselt osutatavad teenused“ – teenused, mida osutatakse interneti või muu võrguühenduse kaudu ning mille laadist tingituna osutatakse neid peamiselt automaatselt ja minimaalse inimsekkumisega, ning mida infotehnoloogia abita osutada ei saaks;
- 2) „vahendustasu“ – määruse (EL) nr 2015/751 artikli 2 punktis 10 määratletud vahendustasu;
- 3) „kaardipõhine makseinstrument“ – (EL) nr 2015/751 artikli 2 punktis 20 määratletud kaardipõhine makseinstrument;
- 4) „makselahenduse kaubamärk“ – määruse (EL) nr 2015/751 artikli 2 punktis 30 määratletud makselahenduse kaubamärk;
- 5) „maksetehing“ – direktiivi (EL) nr 2015/2366 artikli 4 punktis 5 määratletud maksetehing;
- 6) „makseteenus“ – direktiivi (EL) nr 2015/2366 artikli 4 punktis 3 määratletud makseteenus;

- 7) „makseteenuse pakkuja“ – direktiivi (EL) nr 2015/2366 artikli 4 punktis 11 määratletud makseteenuse pakkuja;
- 8) „maksekonto“ – direktiivi (EL) nr 2015/2366 artikli 4 punktis 12 määratletud maksekonto;
- 9) „makseinstrument“ – direktiivi (EL) nr 2015/2366 artikli 4 punktis 14 määratletud makseinstrument;
- 10) „otsekorraldus“ – direktiivi (EL) nr 2015/2366 artikli 4 punktis 23 määratletud otsekorraldus;
- 11) „kreeditkorraldus“ – direktiivi (EL) nr 2015/2366 artikli 4 punktis 24 määratletud kreeditkorraldus;
- 12) „tarbija“ – füüsiline isik, kes tegutseb eesmärgil, mis ei ole seotud tema kaubandus-, ettevõtlus-, oskus- või kutsetegevusega;
- 13) „klient“ – tarbija, kes on liikmesriigi kodanik või kelle elukoht on liikmesriigis, või ettevõtja, kelle asukoht on mõnes liikmesriigis, ja kellele osutatakse teenust või kes ostab kaupa liidu piires eranditult lõpptarbimise eesmärgil, või kes seda taotleb;

- 14) „kättesaadavuse üldtingimused“ – tingimused ja muu teave, sealhulgas netomüügihind, millega reguleeritakse kliendi võimalust saada kaupleja pakutavaid kaupu või teenuseid ja mis on kaupleja poolt või tema nimel kehtestatud, kohaldatavad ja üldsusele kättesaadavaks tehtud ning mis kehtivad juhul, kui kaupleja ja klient ei ole sõlminud eraldi läbiräägitud kokkulepet;
- 15) „kaup“ – kehaline vallasasi, välja arvatud asjad, mida müüakse täitemenetluse korras või muul viisil seaduse jõul;
- 16) „internetipõhine kasutajaliides“ – tarkvara, sealhulgas veebisait või selle osa ja rakendused, sealhulgas mobiilirakendused, mida haldab kaupleja või mida hallatakse tema nimel, et teha kaupleja kaubad või teenused klientidele kättesaadavaks eesmärgiga teha nende kaupade või teenustega tehing;
- 17) „teenus“ – ELi toimimise lepingu artiklis 57 osutatud iseseisev majandustegevus, mida tavaliselt tehakse tasu eest;
- 18) „kaupleja“ – füüsiline või juriidiline isik, olenemata sellest, kas ta on era- või avalik-õigusliku isiku omandis, kes tegutseb eesmärgil, mis on seotud kaupleja kaubandus-, ettevõtlus-, oskus- või kutsetegevusega, kaasa arvatud teiste isikute kaudu, kes tegutsevad kaupleja nimel või ülesandel.

Artikkel 3

Juurdepääs internetipõhisele kasutajaliidestele

1. Kaupleja ei tõkesta ega piira tehniliste vahendite abil või muul viisil klientide juurdepääsu oma internetipõhisele kasutajaliidestele kliendi kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel.
2. Kaupleja ei suuna klienti tema kodakondsuse, elukoha või asukoha tõttu ümber oma internetipõhisele kasutajaliidestele, mis erineb kujunduse, kasutatava keele või muude tunnuste poolest kasutajaliidestest, millele klient algselt soovis juurde pääseda, ja mis muudavad selle kasutajaliidese teatava kodakondsuse, elukoha või asukohaga kliendi jaoks sobivaks, välja arvatud juhul, kui klient on andnud enne ümbersuunamist selleks sõnaselge nõusoleku.

Kliendilt saadud sõnaselge nõusoleku alusel toimunud ümbersuunamise korral peab kaupleja kasutajaliidese versioon, millele klient algselt soovis juurde pääseda, jääma kliendi jaoks kergesti juurdepääsetavaks.

3. Lõigetes 1 ja 2 sätestatud keelde ei kohaldata, kui juurdepääsu tõkestamine või piiramine või ümbersuunamine on vajalik, et tagada vastavus õiguslikult siduva nõudega, mis on sätestatud kaupleja tegevusele kohaldatavas liidu õiguses või liidu õiguse kohaselt kehtestatud liikmesriigi õigusaktis.

Sellistel juhtudel peab kaupleja kliendile selgelt ja täpselt põhjendama, miks tõkestamine, piiramine või ümbersuunamine on nõuete täitmiseks vajalik. Selgitus esitatakse keeles, mida kasutatakse kasutajaliideses, millele klient algselt soovis juurde pääseda.

Artikkel 4

Kaupade ja teenuste kättesaadavus

1. Kaupleja ei kohalda kaupade või teenuste kättesaadavusele erinevaid üldtingimusi lähtuvalt kliendi kodakondsusest, elukohast või asukohast, kui klient soovib:
 - a) osta kauplejalt kaupu ja need kaubad kas tarnitakse liikmesriigis asuvasse kohta, kuhu kaupleja pakub tarnet vastavalt oma kättesaadavuse üldtingimustele, või kaubale tullakse järele kaupleja ja kliendi vahel kokku lepitud kohta liikmesriigis, kus kaupleja pakub sellist võimalust vastavalt oma kättesaadavuse üldtingimustele;
 - b) saada kauplejalt elektrooniliselt osutatavaid teenuseid, välja arvatud teenused, mille peamine sisu on autoriõigustega kaitstud teoste või muu autoriõigusega kaitstud materjali kättesaadavaks tegemine ja nende kasutamise võimaldamine, sealhulgas autoriõigustega kaitstud teoste või autoriõigustega kaitstud materjali müümine mittemateriaalses vormis;
 - c) saada kauplejalt teenuseid, välja arvatud elektrooniliselt osutatavad teenused, füüsilises asukohas selle liikmesriigi territooriumil, kus kaupleja tegutseb.

2. Lõikes 1 sätestatud keeld ei takista kauplejalte pakkuda erinevaid kättesaadavuse üldtingimusi, sealhulgas netomüügi hindu, mis erinevad liikmesriigiti või liikmesriigi piires ja mida pakutakse konkreetsel territooriumil asuvatele klientidele või konkreetsele kliendirühmale mittediskrimineerival viisil.
3. Ainuüksi lõikes 1 sätestatud keelu järgimine iseenesest ei loo kauplejale kohustust täita kliendi liikmesriigi lepinguväliseid siseriiklikke õigusnõudeid, mis seonduvad asjaomaste kaupade ja teenustega, või teavitada kliente nendest nõuetest.
4. Lõike 1 punktis b sätestatud keeldu ei kohaldata kauplejate suhtes, kes on direktiivi 2006/112/EÜ XII jaotise 1. peatüki alusel käibemaksu tasumisest vabastatud.
5. Lõikes 1 sätestatud keeldu ei kohaldata, kui liidu õigusnormi või liidu õiguse kohaselt kehtestatud liikmesriigi õigusnormi kohaselt ei ole kauplejal lubatud kaupa müüa ega teenuseid osutada teatavatele klientidele või teatavatel territooriumidel asuvatele klientidele.

Raamatute müügi puhul ei takista lõikes 1 sätestatud keeld kauplejalte teatavatel territooriumidel asuvatele klientidele eri hindu kohaldamast, kui nad on seda kohustatud tegema liidu õiguse kohaste liikmesriigi õigusaktide alusel.

Artikkel 5

Diskrimineerimiskeeld seoses maksetega

1. Kaupleja ei või tema poolt aktsepteeritud maksevahendite ulatuses kohaldada erinevaid maksetehingu tingimusi, lähtudes kliendi kodakondsusest, elukohast, asukohast, maksekonto asukohast, maksteenuse pakkuja asukohast või maksevahendi väljastamise asukohast liidu piires, kui:
 - a) maksetehing tehakse elektroonilise tehinguna krediidikorraldusega, otsekorraldusega või kaardipõhise makseinstrumendiga ühe ja sama makselahenduse kaubamärgi ja makseliigi raames;
 - b) autentimisnõuded on täidetud direktiivi (EL) 2015/2366 kohaselt, ning
 - c) maksetehingud tehakse vääringus, mida kaupleja aktsepteerib.
2. Objektiivselt põhjendatud juhtudel ei piira lõikes 1 sätestatud keeld kaupleja õigust kauba tarnimise või teenuse osutamisega viivitada, kuni kaupleja on saanud kinnituse, et maksetehing on nõuetekohaselt algatatud.

3. Lõikes 1 sätestatud keeld ei piira kaupleja õigust nõuda tasu sellise kaardipõhise makseinstrumendi kasutamise eest, mille puhul ei ole vahendustasud määruse (EL) nr 2015/751 II peatükiga reguleeritud, ja niisuguste makseteenuste eest, millele määrust (EL) nr 260/2012 ei kohaldata, välja arvatud juhul, kui selle liikmesriigi õiguses, mida kaupleja tegevusele kohaldatakse, on kehtestatud keeld või piirang õigusele nõuda tasu makseinstrumentide kasutamise eest vastavalt direktiivi (EL) 2015/2366 artikli 62 lõikele 5. Kõnealused tasud ei tohi ületada otseseid kulusid, mida kaupleja makseinstrumendi kasutamisega seoses kandis.

Artikkel 6

Passiivse müügi kokkulepped

1. Ilma et see piiraks määruse (EL) nr 330/2010 ja ELi toimimise lepingu artikli 101 kohaldamist, ei mõjuta käesolev määrus aktiivset müüki piiravaid kokkuleppeid määruse (EL) nr 330/2010 tähenduses ega passiivset müüki piiravaid kokkuleppeid määruse (EL) nr 330/2010 tähenduses, mis puudutavad selliseid tehinguid, mis ei kuulu käesoleva määruse artiklites 3, 4 ja 5 sätestatud keelu kohaldamisalasse.
2. Lepingutingimused, millega kohustatakse kauplejaid seoses passiivse müügiga määruse (EL) nr 330/2010 tähenduses tegutsema vastuolus käesoleva määruse artiklites 3, 4 ja 5 sätestatud keeldudega, on automaatselt tühised.

Artikkel 7

Täitmise tagamine

1. Iga liikmesriik määrab organi või organid, kes vastutavad käesoleva määruse kohase ja tulemusliku täitmise tagamise eest.
2. Liikmesriigid kehtestavad õigusnormid käesoleva määruse sätete rikkumise eest kohaldatavate meetmete kohta ning tagavad nende rakendamise. Kehtestatud meetmed peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
3. Lõikes 2 osutatud meetmetest teatatakse komisjonile ja need tehakse avalikult kättesaadavaks komisjoni veebisaidil.

Artikkel 8

Abi tarbijatele

Iga liikmesriik määrab organi või organid, kes vastutavad tarbijatele praktilise abi andmise eest tarbija ja kaupleva vahel käesoleva määruse kohaldamisest tekkinud vaidluse korral.

Artikkel 9
Läbivaatamisklausel

1. Hiljemalt ... [kaks aastat pärast käesoleva määruse jõustumist] ja edaspidi iga viie aasta järel annab komisjon Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele aru käesoleva määruse kohta tehtud hindamisest. Komisjon võtab seejuures arvesse määruse üldist mõju siseturule ja piiriülesele e-kaubandusele, sealhulgas eelkõige kauplejate võimalikku täiendavat haldus- ja rahalist koormust, mis tuleneb erinevate tarbijalepinguõiguse süsteemide kehtimisest. Hinnangule lisatakse vajaduse korral ettepanek käesoleva määruse muutmiseks, võttes arvesse õiguslikku, tehnilist ja majanduslikku arengut.
2. Lõikes 1 osutatud esimene hindamine viiakse läbi eelkõige eesmärgiga hinnata käesoleva määruse kohaldamisala, artikli 4 lõike 1 punktis b sätestatud keeldude ulatust ning seda, kas käesolevat määrust tuleks kohaldada niisuguste elektrooniliselt osutatavate teenuste suhtes, mille peamine sisu on juurdepääsu võimaldamine autoriõigustega kaitstud teostele või muule autoriõigustega kaitstud materjalile ja nende kasutamise võimaldamine, sealhulgas autoriõigusega kaitstud teoste või kaitstud materjali müümine mittemateriaalses vormis, tingimusel et kauplejal on asjaomaste territooriumide jaoks olemas vajalikud õigused.

Artikkel 10

Määruste (EÜ) nr 2006/2004 ja (EL) 2017/2394 ning direktiivi 2009/22/EÜ muutmine

1. Määruse (EÜ) nr 2006/2004 lisasse lisatakse järgmine punkt:

„22. Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... 2018. aasta määrus (EL) 2018/..., mis käsitleb siseturul toimuvat põhjendamatut asukohapõhist tõkestust ja muul viisil diskrimineerimist kliendi kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel ning millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 2006/2004 ja (EL) 2017/2394 ning direktiivi 2009/22/EÜ (ELT L ..., ..., ...)⁺, üksnes juhul, kui klient on tarbija kõnealuse määruse artikli 2 punktis 12 sätestatud määratluse kohaselt.“

2. Määruse (EL) 2017/2394 lisasse lisatakse järgmine punkt:

„27. Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... 2018. aasta määrus (EL) 2018/..., mis käsitleb siseturul toimuvat põhjendamatut asukohapõhist tõkestust ja muul viisil diskrimineerimist kliendi kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel ning millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 2006/2004 ja (EL) 2017/2394 ning direktiivi 2009/22/EÜ (ELT L ..., ..., ...)⁺, üksnes juhul, kui klient on tarbija kõnealuse määruse artikli 2 punktis 12 sätestatud määratluse kohaselt.“

⁺ Väljaannete talitus: palun sisestada selle määruse number, kuupäev ja avaldamisviide.

3. Direktiivi 2009/22/EÜ I lisasse lisatakse järgmine punkt:

„16. Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... 2018. aasta määrus (EL) 2018/..., mis käsitleb siseturul toimuvat põhjendamatut asukohapõhist tõkestust ja muul viisil diskrimineerimist kliendi kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel ning millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 2006/2004 ja (EL) 2017/2394 ning direktiivi 2009/22/EÜ (ELT L ..., ..., ...)+.“

Artikkel 11

Lõppsätted

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates ... [üheksa kuud pärast käesoleva määruse avaldamise kuupäeva].

2. Artiklit 6 kohaldatakse nendele lepingutingimustele, mis on sõlmitud enne ... [käesoleva määruse avaldamise kuupäev] ning mis on kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 101 ja siseriikliku konkurentsioiguse samaväärsete eeskirjadega, alates ... [24 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva].

⁺ Väljaannete talitus: palun sisestada selle määruse number, kuupäev ja avaldamisviide.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja